

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Ion Guzun, Dumitru Mardari, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2019, declarate de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, de avocata Aurelia Mîrzîncu în numele inculpatului

Galii Dumitru XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>13.09.2017 – 26.03.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>21.06.2018 – 25.10.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>07.06.2019 – 18.07.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>11.09.2019 – 13.11.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>27.06.2020 – 13.10.2020.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 26 martie 2018, Galii Dumitru a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de 3 ani, art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de 3 ani, art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de 3 ani, art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 85 alin. (1), (2) Cod penal, prin adăugirea parțială a părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Bălți din 15.04.2014, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 13 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 26.03.2018, cu includerea perioadei arestării preventive și termenul executat de la 07.02.2012 până la 01.06.2013 și de la 16.03.2016 până la 26.03.2018.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Muler V. prejudiciul material în sumă de 11.000 lei și moral - 3000 lei, prejudiciul material în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL - 7999 lei, lui Tanas A. – 39.798 lei, Coțaga E. - 2880 lei, Iurcu T. – 20.340 lei și Mărgineanu V. – 20.340 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 28 octombrie 2015, aproximativ la orele 17.00, inculpatul Galii D., acționând prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul investirii unei sume de bani în afacere avantajoasă din care va obține profit, în timp ce se afla pe bd. Dacia 53, mun. Chișinău, a primit de la Tanas A. suma împrumutată de 1800 euro, luați la indicația lui Galii D. de la Sîrbu G. care, conform cursului oficial al BNM, constituie suma de 39.798 lei, în schimbul căreia Tanas A. a gajat automobilul „Renault Megane”, n.î. XXXXXX, la preț de 6500 euro, acțiuni prin care Tanas A. a fost deposedat de suma de 1800 euro, care pentru acesta constituie o pagubă materială considerabilă.

Tot el, pe parcursul lunii decembrie 2015, aflându-se în str. Brâncuși 3, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, sub pretextul de a vinde un telefon mobil de model „Iphone 6” a primit de la Muler V. bani în rate, în sumă totală de 11.000 lei, după care, neonorându-și obligațiunile asumate, a însușit banii, astfel cauzând lui Muler V. o daună materială în proporții considerabile.

Tot el, la 25 decembrie 2015, pe parcursul zilei, acționând cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, aflându-se în fața magazinului „Orange Shop Botanica” a ÎM Orange Moldova SA, amplasat în bd. Dacia 27, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a procura în rate, din numele

lui Coțaga E., telefonul mobil de model „HTC Desire 320”, fapt pentru care va fi remunerat ca intermediar cu supraprețul acestui telefon, Galii D., ca rezultat al încheierii contractului de vânzare a acestui telefon în rate, a primit de la Coțaga E., telefonul mobil de model „HTC Desire 320” în valoare de 2880 lei, pe care l-a însușit, neonorându-și obligațiile de achitare promise, prin ce a cauzat părții vătămate Coțaga E. o pagubă materială considerabilă.

Tot el, la 03 februarie 2016, aproximativ la orele 16.00, acționând cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, convingând-o pe Iurcu T. să procure din numele ei telefonul mobil de model „Iphone 6s Plus”, au mers împreună la reprezentanța IM Orange Moldova SA, magazinul „Orange Shop Botanica”, amplasat în bd. Dacia 27, mun. Chișinău, unde din numele lui Iurcu T. s-a întocmit un contract de procurare în rate a telefonului mobil de model „Iphone 6s Plus”, nr. de IMEI. 353288073365730 cu valoarea totală de 25.340 lei, Galii D. predându-i lui Iurcu T. suma achitată în avans de 5000 lei, iar telefonul primit, a fost însușit de Galii D., acțiuni prin care a cauzat lui Iurcu T. un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 20.340 lei.

În total, inculpatul Galii D. a însușit bunuri și bani în sumă totală de 74.018 lei care, la data întocmirii rechizitoriului, constituiau proporții mari.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari.

Tot el, la 23 ianuarie 2016, intenționat, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, a convins-o pe Mărgineanu V. să procure în credit pe numele acesteia, cu achitarea prețului în rate, în termen de 18 luni, telefonul mobil de model „iPhone 6s Plus 64G” la prețul de 25.340 lei, de la compania „Orange Moldova” SA, situată în bd. Ștefan cel Mare 134, mun. Chișinău, asigurând-o că îi va restitui banii. Tot atunci, după procurarea de către Mărgineanu V. a telefonului menționat, pentru realizarea intenției sale infracționale și în vederea menținerii încrederii părții vătămate, Galii D. i-a transmis 5000 lei în calitate de prima rată pentru telefonul procurat, după ce, primindu-l de la Mărgineanu V., aflându-se pe bd. Ștefan cel Mare, mun. Chișinău, l-a însușit, fără a achita în continuare ratele creditului, prin ce a cauzat părții vătămate o daună în proporții considerabile, în sumă de 20.340 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune săvârșită cu cauzarea daunelor în proporții considerabile.

Tot el, în perioada 08 februarie 2016 - 06 martie 2016, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, aflându-se în mun. Chișinău, str. Dimineții 63, sub pretextul inițierii unei afaceri, a însușit de la Pelipețkii E., mijloace bănești în sumă de 1500 euro care, conform cursului valutar al BNM, constituie suma de 33.990 lei, un televizor de marcă „Sony”, în valoare de 4000 lei și un calculator de marcă „Flatron”, în valoare de 5000 lei, ulterior a dispărut într-o direcție necunoscută, cauzând părții vătămate, Pelipețkii E. o daună materială în proporții considerabile, în sumă de 42.990 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune săvârșită cu cauzarea daunelor în proporții considerabile.

Tot el, având o stare materială nefavorabilă și urmărind scopul dobândirii ilicite bunurilor altei persoane în vederea îmbunătățirii situației materiale, după un plan bine chibzuit, profitând de faptul că a locuit temporar împreună cu Dîrul G., într-o camera la Căminul nr. 3 situat pe str. Trandafirilor 5/3, mun. Chișinău, a intrat în posesia copiei buletinului de identitate pe numele acestuia cu nr. și seria A 18078873.

Astfel, în vederea realizării planului infracțional, la 23 decembrie 2015, la o oră nestabilă de organul de urmărire penală, s-a deplasat în centrul comercial amplasat pe str. Alba Iulia 75/6, mun. Chișinău și, prezentându-se ca fiind Dîrul G., folosindu-se de datele personale consemnate în buletinul acestuia și prezentând copia buletinului de identitate anterior dobândită, prin înșelăciune a încheiat contractul de împrumut nr. 905835751 cu ÎCS „Easy Credit”, în urma cărui fapt, cunoscând că nu va restitui mijloacele bănești conform clauzelor contractuale, ilegal a primit în dispoziție telefonul mobil de model „Samsung Galaxy A5”, în valoare de 7999 lei, după care a părăsit locul comiterii infracțiunii.

În rezultatul acțiunilor ilegale comise de Galii D., părții vătămate Î.C.S. „Easy Credit” i-au fost cauzate daune materiale în proporții considerabile, în sumă totală de 7999 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune săvârșită cu cauzarea daunelor în proporții considerabile.

Instanța a reținut că inițial, în ședința de judecată, inculpatul nu a recunoscut vina în săvârșirea faptelor imputate, iar la etapa audierii, acesta nu s-a prezentat, deci, nu a dat declarații.

Totodată, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate a fost dovedită prin probele administrate.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul a comis infracțiuni grave, din interes material, că anterior a comis infracțiuni similare, nu este angajat în câmpul muncii, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, cea agravantă fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, de pericolul social al infracțiunii și scopul cupidant al acțiunilor acestuia, de numărul impunător al părților vătămate care au avut de suferit, anterior fiind condamnat pentru prejudicierea a 15 părți vătămate, iar pedeapsa aplicată nu a avut efectul scontat, precum și că pedeapsa are drept scop corectarea și reeducarea condamnatului în spiritul executării stricte a legii, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, concluzionând că corijarea acestuia este posibilă doar prin izolare de societate.

3. Inculpatul a depus apel, solicitând casarea sentinței și rejudecarea cauzei.

Apelantul a invocat că nu este de acord cu sentința pronunțată, motivele urmând să le indice în cererea suplimentară.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2018, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Galii Dumitru a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial, i-a fost stabilită pedeapsa de **4 ani închisoare**.

Potrivit art. 85 alin. (1), (2) Cod penal, prin adăugirea parțială a părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Bălți din 15.04.2014, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de **12 ani închisoare**, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de **3 ani**, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 25.10.2018, cu includerea perioadei arestării preventive și termenului executat de la 07.02.2012 până la 01.06.2013 și de la 16.03.2016 până la 25.10.2018.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că inculpatul, fiind în stare de arest și, fiind apt de a participa în ședința de judecată, a refuzat să se prezinte la judecarea cauzei, refuzul lui fiind confirmat de administrația locului de detenție a acestuia.

Sentința instanței de fond cuprinde elementele definitorii condamnării, prevăzute la art. 394 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, fiind descrise faptele penale ca fiind dovedite, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii lor, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunilor comise, fiind analizate și apreciate corect probele pe care se întemeiază concluzia instanței și motivele pentru care au fost respinse probele apărării.

Ori, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate a fost dovedită pe deplin prin probele administrate.

Totodată, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, art. 190 alin. (1) Cod penal a fost modificat, urmând a fi recalificate faptele inculpatului.

5. Avocata Aurelia Mîrzîncu a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată or, cauza a fost examinată în lipsa inculpatului, acesta fiind lipsit de dreptul de a depune un apel motivat.

Astfel, la 29.03.2018, inculpatul a depus cererea de apel nemotivată, prin care și-a exprimat dezacordul cu sentința, indicând că apelul motivat va fi depus după primirea copiei sentinței traduse în limba rusă.

La 29.09.2018, inculpatul a luat cunoștință cu materialele cauzei și urma să prezinte în ședința din 25.10.2018 apelul motivat, despre acest fapt comunicând și avocatului.

La 25.10.2018, cu toate că inculpatul nu a fost escortat în ședința de judecată, motivând că este bolnav, iar apărarea a solicitat amânarea examinării cauzei pentru a verifica motivul neprezentării acestuia, instanța de apel a examinat cauza în lipsa inculpatului, lipsindu-l de dreptul la apărare, deoarece nu a reușit să depună apelul motivat.

Prin urmare, instanța de apel nu a respectat principiile de bază care reglementează desfășurarea unui proces echitabil, nefiind dată o apreciere justă probelor, împrejurări în care cauza urmează a fi rejudecată în ordine de apel.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 iulie 2019, recursul a fost admis, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că instanța de apel, neavând un temei legal din cele prevăzute de art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală, a purces la judecarea fondului cauzei în lipsa inculpatului, participarea căruia era obligatorie, reieșind atât din categoria infracțiunilor incriminate, cât și din prevederile art. 66 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

Mai mult, în ședința din 25.10.2018, instanța de apel nu și-a motivat soluția privind posibilitatea judecării cauzei în lipsa inculpatului,

Astfel, instanța de apel în mod pripit a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, or, nu a pus în executare toate mijloacele posibile pentru asigurarea prezenței acestuia la judecarea cauzei, lipsind careva temeiuri legale în acest sens, cu atât mai mult că el se află în custodia statului.

7. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2019, apelul a fost admis, casată *total* sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Galii Dumitru a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, *cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 3 ani*, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, *cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 3 ani*, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, *cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 3 ani*, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, *cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 3 ani*.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial, i-a fost stabilită pedeapsa de *5 ani* închisoare, *cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 3 ani*.

În temeiul art. 85 alin. (1), (2) Cod penal, prin adăugirea parțială a părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Bălți din 15.04.2014, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de *13 ani închisoare*, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de *4 ani*, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 13.11.2019.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Muler V. prejudiciul material în sumă de 11.000 lei și moral - 3000 lei, prejudiciul material în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL - 7999 lei, Tanas A. – 39.798 lei, Coțaga E. - 2880 lei, Iurcu T. – 20.340 lei și Mărgineanu V. – 20.340 lei.

Instanța a reținut că inculpatul, fiind înștiințat despre locul, data și ora examinării cauzei, în ședința de judecată nu s-a prezentat, iar prin cererea depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și aplicarea unei pedepse mai blânde.

Avocata Aurelia Mîrzîncu, la fel, a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde față de inculpat.

Instanța de apel a statuat că, la pronunțarea sentinței, ***instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunile de escrocherie.***

Totodată, la data pronunțării sentinței - 26.03.2018, instanța de fond just a concluzionat că a fost dovedită indubitabil vina inculpatului, acțiunile lui fiind calificate corect.

Însă, potrivit Legii nr. 179 din 26.07.2018, au fost introduse modificări la dispozițiile din art. 190 Cod penal, care sunt în favoarea inculpatului, fiind necesar de a reîncadra acțiunile acestuia, reieșind din prevederile art. 10 Cod penal.

Conform noilor prevederi ale art. 190 alin. (1) Cod penal, se consideră infracțiune de escrocherie – dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, totodată fiind abrogat indicele calificativ prevăzut de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Deci, urmează a casa sentința din 26.03.2018, ***în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului și a stabilirii pedepsei***, ținând cont de dispozițiile din art. 10 alin. (1) Cod penal, conform căruia, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, dar au antecedente penale.

Ori, din conținutul noilor modificări ale art. 190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile”, mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate.

Acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (*redacția din 26.07.2018*), ca escrocheria, adică ***dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase***, care a produs daune considerabile, fiind constatat că la 28 octombrie 2015, aproximativ la orele 17.00, inculpatul Galii D., acționând ***prin înșelăciune și abuz de încredere***, sub pretextul investirii unei sume de bani în afacere avantajoasă din care va obține profit, în timp ce se afla pe bd. Dacia 53, mun. Chișinău, a primit de la Tanas A. suma împrumutată de 1800 euro, luați la indicația lui Galii D., de la Sîrbu G. care, conform cursului

oficial al BNM constituia suma de 39.798 lei, în schimbul căreia Tanas A. a gajat automobilul „Renault Megane”, n.î. XXXXXX, la preț de 6500 euro, prin care acțiuni Tanas A. a fost deposedat de suma de 1800 euro, care pentru acesta constituie o pagubă materială considerabilă.

Tot el, continuându-și intenția, pe parcursul lunii decembrie 2015, aflându-se în str. Brâncuși 3, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, *prin înșelăciune*, sub pretextul de a vinde un telefon mobil de model „Iphone 6”, a primit de la Muler V. bani în rate, în sumă totală de 11.000 lei, după care neonorându-și obligațiunile asumate, a însușit banii, astfel cauzând lui Muler V. o daună materială în proporții considerabile, în sumă totală de 11.000 lei.

Tot el, continuându-și intenția, la 25 decembrie 2015, pe parcursul zilei, acționând cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, aflându-se în fața magazinului „Orange Shop Botanica” a ÎM Orange Moldova SA, amplasat în bd. Dacia 27, mun. Chișinău, unde *prin înșelăciune și abuz de încredere*, sub pretextul de a procura în rate, din numele lui Coțaga E., telefonul mobil de model „HTC Desire 320”, fapt pentru care va fi remunerat ca intermediar cu supra prețul acestui telefon, Galii D., ca rezultat al încheierii contractului de vânzare a acestui telefon în rate, a primit de la Coțaga E., telefonul mobil de model „HTC Desire 320” în valoare de 2880 lei, pe care l-a însușit, neonorându-și obligațiile de achitare promise, prin ce i-a cauzat părții vătămate Coțaga E. o pagubă materială considerabilă.

Tot el, continuându-și intenția, la 03 februarie 2016, aproximativ orele 16.00, acționând cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, convingându-o pe Iurcu T. de a procura din numele ei telefonul mobil de model „Iphone 6s Plus”, au mers împreună la reprezentanța IM Orange Moldova SA, magazinul „Orange Shop Botanica”, amplasat în bd. Dacia 27, mun. Chișinău, unde din numele lui Iurcu T. s-a întocmit un contract de procurare în rate a telefonului mobil de model „Iphone 6s Plus”, nr. de IMEI. 353288073365730, cu valoarea totală de 25.340 lei, Galii D. predându-i lui Iurcu T. suma achitată în avans de 5000 lei, iar telefonul primit, a fost însușit de Galii D., acțiuni prin care i-a cauzat lui Iurcu T. un prejudiciu material în proporții considerabile, în sumă totală de 20.340 lei.

În total, Galii D. a însușit bunuri și bani în sumă totală de 74.018 lei, care, la data întocmirii rechizitoriului, constituiau proporții mari.

Totodată, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (redacția din 26.07.2018), ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane *prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase*, care a produs daune considerabile, fiind constatat că la 23 ianuarie 2016, inculpatul Galii D., intenționat, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, *prin înșelăciune*, a convins-o pe Mărgineanu V. să procure în credit pe numele său, cu achitarea prețului în rate, în termen de 18 luni, telefonul mobil de model „iPhone 6s Plus 64G” la prețul de 25.340 lei, de la compania „Orange Moldova” SA, situată în bd. Ștefan cel Mare 134, mun. Chișinău, asigurându-o că îi va restitui banii. Tot atunci, după procurarea de către Mărgineanu V. a telefonului menționat, pentru realizarea intenției sale infracționale și în vederea menținerii încrederii părții vătămate, Galii D. i-a transmis 5000 lei în calitate de prima rată pentru telefonul procurat, după ce, primindu-l de la Mărgineanu V.,

aflându-se pe bd. Ștefan cel Mare, mun. Chișinău, l-a însușit, fără a achita în continuare ratele creditului, prin ce i-a cauzat părții vătămate o daună în proporții considerabile, în sumă de 20.340 lei.

La fel, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (redacția din 26.07.2018), ca escrocheria, adică ***dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase***, care a produs daune considerabile, fiind constatat că, în perioada 08 februarie 2016 - 06 martie 2016, inculpatul Galii D., urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, ***prin înșelăciune și abuz de încredere***, aflându-se în mun. Chișinău, pe str. Dimineții 63, sub pretextul inițierii unei afaceri, a însușit de la Pelipețkii E. mijloace bănești în sumă de 1500 euro, care conform cursului valutar al BNM constituiau suma de 33.990 lei, un televizor de marcă „Sony”, în valoare de 4000 lei și un calculator de marcă „Flatron”, în valoare de 5000 lei, ulterior a dispărut într-o direcție necunoscută, cauzându-i părții vătămate Pelipețkii E. o daună materială în proporții considerabile, în sumă de 42.990 lei.

Pe lângă aceasta, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (redacția din 26.07.2018), ca escrocheria, adică ***dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase***, care a produs daune considerabile, fiind constatat că inculpatul Galii D., având o stare materială nefavorabilă și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în vederea îmbunătățirii situației materiale, după un plan bine chibzuit, profitând de faptul că a locuit temporar împreună cu Dîrul G. într-o camera la Căminul nr. 3 din str. Trandafirilor 5/3, mun. Chișinău, a intrat în posesia copiei buletinului de identitate pe numele acestuia cu nr. și seria A 18078873. În vederea realizării planului infracțional avut, la 23 decembrie 2015, la ora nestabilită de organul de urmărire penală, Galii D. s-a deplasat în centrul comercial amplasat în str. Alba Iulia 75/6, mun. Chișinău, și prezentându-se ca fiind Dîrul G., folosindu-se de datele personale consemnate în buletinul acestuia și prezentând copia buletinului de identitate anterior dobândită, ***prin înșelăciune***, a încheiat contractul de împrumut nr. 905835751 cu ÎCS „Easy Credit”, în urma cărui fapt, cunoscând că nu va restitui mijloacele bănești conform clauzelor contractuale, ilegal a primit în dispoziție telefonul mobil de model „Samsung Galaxy A5”, în valoare de 7999 lei și a părăsit locul comiterii infracțiunii. În rezultatul acțiunilor ilegale comise de Galii D., părții vătămate Î.C.S. „Easy Credit” i-au fost cauzate daune materiale în proporții considerabile, în sumă totală de 7999 lei.

La stabilirea categoriei pedepsei, instanța de apel a ținut cont gravitatea infracțiunilor comise, de motivul acestora, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea.

8. Procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel. în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că sentința instanței de fond a fost contestată cu apel de către inculpat, procurorul și părțile vătămate nedeclanșând această cale de atac.

Potrivit deciziei din 25 octombrie 2018, apelul inculpatului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care Galii D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, art. 190 alin. (1) Cod penal, art. 190 alin. (1) Cod penal și art. 190 alin. (1) Cod penal, pentru fiecare episod la câte 2 ani închisoare. În temeiul art. 84 alin. (1), 85 alin. (1), (2) Cod penal, prin cumul parțial și prin cumul de sentințe, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării banilor și bunurilor materiale pe un termen de 3 ani.

Prin decizia instanței de recurs a fost admis recursul apărării, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Însă, la rejudecarea cauzei, prin decizia din 13.11.2019, instanța de apel i-a aplicat inculpatului o pedeapsă mai aspră decât pedeapsa aplicată acestuia prin decizia din 25.10.2018, agravând situația acestuia în condițiile în care decizia a fost contestată doar de apărare.

Ori, instanța de apel a încălcat prevederile art. 436 alin. (4) Cod de procedură penală, potrivit căror la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decât numai dacă hotărârea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blândă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

8.1. A declarat recurs ordinar și avocata Aurelia Mîrzîncu, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, fiind neîntemeiată examinarea cauzei în lipsa inculpatului, care a fost lipsit de dreptul de a depune un apel motivat.

Astfel, cauza a fost fixată spre examinare la 13.11.2019, iar inculpatul se deținea în Penitenciarul nr. 11-Bălți și, pentru a nu rata participarea la examinarea unei cauze la Judecătoria Bălți, a depus o cerere prin care a refuzat etaparea, însă nu a depus și apelul motivat.

Instanța de apel a respins cererea avocatului privind amânarea examinării cauzei pe motiv că este prima ședință de judecată și pentru a coordona poziția de apărare, nefiind depus un apel motivat, iar în apelul nemotivat nefiind indicată solicitarea și a dispus examinarea cauzei în absența inculpatului.

Totodată, inculpatului i-a fost stabilită, prin prisma prevederilor art. 84, 85 Cod penal, o pedeapsă prea aspră.

Prin urmare, la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat principiile de bază care reglementează desfășurarea unui proces echitabil, nefiind dată o apreciere justă probelor, împrejurări în care cauza urmează a fi rejudecată în ordine de apel.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală - judecata a avut loc fără participarea inculpatului.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Conform art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi. Potrivit art. 436 alin. (4) Cod de procedură penală, la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decât numai dacă hotărârea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blândă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă. Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. **Învinuirea se consideră mai gravă** când în învinuire se introduc fapte și episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimația juridică a celor săvârșite. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (*Hotărârea Plenumului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 23., 39., 41.*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 7. din decizie*):

a) a constatat sumar în descriptiv că: **„instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt... urmează a casa sentința în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului și a stabilirii pedepsei”**, apoi, neclar, a constatat din nou exact aceleași fapte infracționale.

Totodată, în dispozitiv a dispus, divergent, casarea **totală** a sentinței;

b) nu a coroborat recalificarea acțiunilor inculpatului pe art. 190 alin. (1) Cod penal, conform calificativelor: **„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase”** cu prescripțiile din art. 8, 10 Cod penal și jurisprudența națională (*Hotărârea Plenumului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 23., 39., 41.*), sub aspectul că, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei (*pct. 7. din decizie*).

Ori, reîncadrând acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (1), în redacția nouă, în vigoare din 17.08.2018, conform indicelor: **„...prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase...”**, a încălcat prevederile art. 66 alin. (1), (2) pct. 1), 325 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 10 Cod penal, deoarece aceste calificative, care majorează volumul

învinuirii inițiale, nu existau la momentul săvârșirii faptei, iar asemenea împrejurări de fapt și de drept, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, nici nu se regăsesc în faptele constatate de instanța de apel, în care, de altfel, divergent în raport cu noua calificare juridică a acestora, este stabilit că inculpatul, totuși, a săvârșit infracțiunile: „**prin înșelăciune și abuz de încredere**” (pct. 7. din decizie).

Mai mult, calificativul „**prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase**” este unul incomplet, deci absolut neclar, deoarece reprezintă doar o parte din cel prevăzut în dispoziția normei vizate, lipsind restul: „**în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean**”.

Pe lângă aceasta, nu a fost elucidată, în niciun fel, esența elementelor „**naturii și calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul..., comportamentul dolosiv sau viclean**”, inclusiv coroborată cu acțiunile infracționale concrete și împrejurările de fapt incriminate inculpatului prin rechizitoriu;

c) a aplicat inculpatului o pedeapsă, pe 4 episoade - „**cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 3 ani**”, neprevăzută de sancțiunea art. 190 alin. (1) Cod penal (art. 75 alin. (1) CP);

d) aplicând inculpatului pedeapsa în baza art. 84 alin. (1) Cod penal **de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 3 ani** și în temeiul art. 85 Cod penal pedeapsa definitivă de **13 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor patrimoniale pe un termen de 4 ani**, neîntemeiat i-a agravat-o în raport cu cea aplicată prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2018 (pct. 4., 7. din decizie).

Ori, potrivit art. 436 alin. (4) Cod de procedură penală, la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre decât numai dacă hotărârea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blândă. Însă, decizia anterioară a instanței de apel a fost casată și dispusă rejudecarea cauzei doar în baza recursului apărării (pct. 4. - 7. din decizie).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că inculpatului s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov și de avocata Aurelia Mîrzîncu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2019, în privința inculpatului Galii Dumitru XXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 30 octombrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Victor Burduh